

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН У ЗВО
ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

для студентів

спеціальності: 032 Історія та археологія

рівня вищої освіти: другого (магістерського)

освітньої програми: 032.00.01 Історія

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № 3288/24	
Навчальний відділ моніторингу якості освіти	
<i>Жильцов</i> (підпис)	<i>24</i> (прізвище, ім'я, по батьку)
« »	2024

Київ – 2024

Розробник:

Столярчук Олеся Анатоліївна, доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик.

Цюман Тетяна Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Викладач:

Цюман Тетяна Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології особистості та соціальних практик

Протокол від «10». «02». 2024 р. №8

Завідувач кафедри _____ Оксана СЕРГЄЄНKOBA

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми освітньої програми: 032.00.01 Історія)

____.____.20__ р.

Гарант освітньої програми _____ Анна ГЕДЬО

Робочу програму перевірено

____.____.20__ р.

Заступник декана _____ Роман ПАВЛЮК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «____» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	16	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – розкрити закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, сприяти на цій основі формуванню загальної психологічної культури та компетентності студентів, їх готовності до майбутнього кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування.

Завдання курсу:

- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування професійного мислення студентів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю студентами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 032.00.01 Історія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 032 Історія та археологія, дисципліна «Педагогіка, психологія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Психологія вищої школи» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:

- ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру.
- ЗК 07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- СК 03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.
- СК 07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 032.00.01 Історія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 032 Історія та археологія, дисципліна «Педагогіка, психологія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Психологія вищої школи» забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання**:

ПР 03 Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.

ПР 07 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які визначилися.

ПР 09 Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Психологічна характеристика студентства							
Тема 1. Психологія вищої школи як наука	2	2					
Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку	22	2					20
Тема 3. Успішність навчально-професійної діяльності студентів	2		2				
Тема 4. Особистісно-професійне становлення студента	2		2				
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20

Змістовий модуль 2. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи							
Тема 5. Професіоналізм особистості та діяльності викладача вищої школи	12	2					10
Тема 6. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами	12	2					10
Тема 7. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача	2		2				
Тема 8. Психологічний аналіз педагогічних конфліктів у ЗВО	2		2				
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				40
Усього	60	8	8				40

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Психологічна характеристика студентства

Лекція 1. Психологія вищої школи як наука (2 год.)

Психологія вищої школи як галузь психологічної науки та навчальна дисципліна. Предмет, завдання і основні категорії психології вищої школи на сучасному етапі реформування вищої освіти України. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Методологія, принципи і методи психологічного дослідження у ЗВО.

Основні поняття теми: психологія вищої школи, студент, викладач, методологія психологічного дослідження.

Лекція 2. Психологічна характеристика студентського віку (2 год.)

Пізня юність як типовий період розгортання студентства. Інтелектуальні й особистісні показники представників студентського періоду. Суперечності та кризи студентського віку. Механізми та результати соціалізації особистості на етапі навчання у ЗВО. Адаптація студента до умов навчання у вищій школі. Типологія сучасних студентів.

Основні поняття теми: студентство, інтелектуальна й особистісна зрілість, криза адаптації, криза апробації, криза фахової готовності.

Семінар 1. Успішність навчально-професійної діяльності студентів.

Семінар 2. Особистісно-професійне становлення студента.

Змістовий модуль 2.

Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи

Лекція 3. Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача (2 год.)

Педагогічний професіоналізм як предмет психологічного аналізу. Компоненти педагогічної діяльності викладача та його професіоналізму. Акмеологічний підхід до змісту та виявів професіоналізму сучасного викладача ЗВО. Вияви

професіоналізму педагогічної діяльності викладача. Професіоналізм особистості викладача.

Основні поняття теми: професіоналізм діяльності викладача, професіоналізм особистості викладача, педагогічна спрямованість, професійна ідентичність.

Лекція 4. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами (2 год.)

Психологічний аналіз педагогічної взаємодії викладача і студентів. Характеристика рівнів сформованості педагогічних взаємин викладачів і студентів. Зміст педагогічних позицій викладача у спілкуванні зі студентами. Типові суперечності та бар'єри педагогічного спілкування викладача зі студентами. Діалогічне спілкування як умова ефективної педагогічної взаємодії викладача та студентів.

Основні поняття теми: професійно-педагогічне спілкування, деструктивний, невизначений та гармонійний комунікативні рівні, комунікативна педагогічна позиція, бар'єр професійно-педагогічного спілкування, діалогічне спілкування.

Семінар 3. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача.

Семінар 4. Психологічний аналіз педагогічних конфліктів у ЗВО.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1				
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		54		59	
Максимальна кількість балів: 113					
Розрахунок коефіцієнта: $113 : 100 = 1,13$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Карта самостійної роботи студента

№ з/п	Назва теми/завдання	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Психологічна характеристика студентства			
1	Тема 2. Психологічна характеристика студентського віку Завдання: опрацювавши тему за підручником і першоджерелами, охарактеризувати статуси студентів у академічній групі	10	5
Змістовий модуль 2. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи			
2	Тема 6. Професіоналізм особистості та діяльності викладача вищої школи Завдання: опрацювавши тему за підручником, створити типологію сучасних викладачів (не менше 5 типів)	10	5
3	Тема 7. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами Завдання: Переглянувши фільм «У дзеркала два обличчя», порівняти комунікативні педагогічні стилі Роуз Морган та Грегори Ларкіна	10	5
Разом		40	15

Таблиця 6.2.2

Критерії оцінювання самостійних робіт

Самостійні роботи виконуються у ЕНК «Педагогіка, психологія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Психологія вищої школи». Максимальна оцінка за кожну роботу – 5 балів.

Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність	2
Відсутність помилок	1
Обсяг виконання завдань роботи	1
Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо)	1
Всього	5 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються у вигляді тестування в ЕНК навчальної дисципліни.

Кожна модульна контрольна робота (n=4) складається із питань закритого типу: 8 простих питань, 8 питань середнього рівня складності та 9 складних питань. Загальна кількість питань – 25. Кожна правильна відповідь оцінюється у 1 бал (виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі). Максимальна кількість балів – 25.

Зміст і критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Змістовий блок і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів
Визначення якості володіння базовими поняттями	тести	25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.
Семестровий контроль проводиться у вигляді заліку.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено навчальним планом

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Педагогіка, психологія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Психологія вищої школи» спеціальності 032 Історія та археологія, освітньої програми 032.00.01 Історія

Разом: 60 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 25 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
Назва модуля	Психологічна характеристика студентства	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи
Кількість балів за модуль	54 бали	59 балів
Теми лекцій	1. Психологія вищої школи як наука – 1 бал. 2. Психологічна характеристика студентського віку – 1 бал.	3. Професіоналізм педагогічної діяльності та особистості викладача – 1 бал. 4. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами – 1 бал.
Кількість балів	2 бали	2 бали
Теми семінарів	1. Успішність навчально-професійної діяльності студентів як предмет психологічного аналізу – 11 балів. 2. Особистісно-професійне становлення студента – 11 балів.	3. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності викладача – 11 балів. 4. Психологічний аналіз педагогічних конфліктів у ЗВО – 11 балів.
Кількість балів	22 бали	22 бали
Самостійна робота	Термінологічний словник – 5 балів	Типологія – 5 балів Порівняльна характеристика – 5 балів
Кількість балів	5 балів	10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота – 25 балів	Модульна контрольна робота – 25 балів
Рейтингові бали	Загальна кількість балів – 113 Коефіцієнт для переведення у 100-бальну шкалу – 1,13	
Підсумковий контроль	–	

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р.
2. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. / Л.В. Барановська. – К.: НАУ, 2015. – 240 с.
3. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підр. / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2017. – 360 с.

Додаткова література:

1. Єфремов В. Оптимізація ВНЗ в Україні як необхідна умова підвищення їх конкурентоспроможності / В. Єфремов // Вища школа. – 2014. – № 3-4. – С. 73-83.
2. Лігум Ю.С. Якість освіти і новітні технології навчання в контексті інтеграції в Європейський освітній простір / Ю.С. Лігум // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 2 (71). – С. 22-27.
3. Лосева Н.М. Самореалізація викладача: теоретичний аспект: монографія. – Донецьк, 2014. – 380 с.
4. Психологічні особливості студентського віку. На допомогу кураторам. Вип. 3 / [укладачі: Л.М. Яворовська, Р.Ф. Камишнікова, О.Є. Поліванова, С.Г. Яновська, С.М. Куделко]. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 88 с.
5. Психологія адаптації студентів до навчальної діяльності: монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, І.В. Мостова та ін.: за заг. ред. М.С. Корольчука. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2017. – 289 с.
6. Радчук Г.К. Особливості самореалізації особистості студентів в освітньому середовищі вищої школи / Г.К. Радчук // Психологія і особистість. – 2015. – № 2 (8). – Ч. 2. – С. 85-97.
7. Столярчук О. А. Психологія становлення особистості фахівця в умовах різновекторності універсуму : монографія / О. А. Столярчук. – Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2018. – 294 с.